

Correspondența Română

APARE IN TOATE ZILELE DE LUCRU

ABONAMENTE

LA

Correspondența Română

IN ȚARĂ		IN STREINĂTATE	
Pe 12 luni	30 lei	Pe 12 luni	40 lei
„ 6 „	15 „	„ 6 „	20 „
„ 3 „	8 „	„ 3 „	10 „

TARIFUL ANUNȚURILOR

Pe paginile 7 și 8 . . . . . linia 40 bani.
Pe celelalte pagini după învoială.

REDAȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA

Bulevardul Elisabeta 117

Cestiunea română

D-l. Eugen Brote a adresat direcțiunii „*Timpului*” următoarea scrisoare:

Domnule director,

Sub titlul *Chestiunea Transilvaniei* ați publicat în numărul de astăzi al mult prețuitului d-voastre și unele aprecieri, semnate de «Un bătrân», al căror cuprins mă îndeamnă la unele modeste observări ce am să le fac cu permisiunea d-voastre.

Cestiunea Transilvaniei e în prima linie o chestiune națională. Așa o privim noi dincolo și așa, cred, că trebuie privită de toți Români ori unde s'ar afla ei. Națională e, fiindcă se tratează de desnaționalizarea a trei milioane de Români. După chiar firea lucrului toate chestiunile mari naționale aparțin domeniului tuturor partidelor și grupurilor politice.

Tot-d'a-una conduși fiind în acțiunile noastre de aceste vederi, partidul național român din Transilvania și Ungaria, care cuprinde în sine întreg poporul de acolo, n'a căutat nici când sprijinul numai a unui singur partid din regatul României, dar a primit cu recunoștință sprijinul sincer ce i s'a dat de către toate partidele politice de aici. Și dacă ar fi după dorința noastră a Transilvănenilor, ne-am socoti cei mai fericiți când am vedea unite toate partidele politice din regat în ideea națională, care, în cazul de față, se reprezintă prin chestiunea Transilvaniei.

Dar cestiunea Transilvaniei e tot odată și o chestiune europeană, aparține deci și domeniului politicii externe. Pentru deslegarea altor mari cestiuni de interes european este foarte important, dacă populația română a Transilvaniei și a părților marginase din Ungaria e sau nu e mulțumită, și dacă această mulțumire sau nemulțumire poate să influențeze asupra atitudinii statului român, guvernat în mod constituțional. Prin urmare și din acest punct de vedere, nu mai puțin important ca cel național, este interesul comun al tuturor Românilor, și nu numai a unui singur partid politic, ca cestiunea Transilvaniei să fie deslegată într'un mod mulțumitor și în conformitate cu interesele neamului românesc preste tot.

Deslegarea, ea însăși, e pusă de toți factorii competiți pe termen pacinic. În conglăsură cu tradițiile poporului român din monarchia habsburgică, partidul național român a rămas de la existența sa și până astăzi în toate manifestările sale politice leal. El nu cere alt-ceva decât încetarea supremației maghiare asupra și a politicii de maghiarizare, inaugurarea unui sistem de guvernare întemeiat pe principiul egalei îndreptățiri și garantarea liberei dezvoltări culturale naționale a Românilor. Leali-

tatea partidului și poporului românesc din Transilvania și Ungaria e sinceră și veche, atât de veche pe cât de veche e istoria lui. Intreaga noastră politică se clădește pe această lealitate sinceră și veche a poporului, pe care o socotim drept o temelie tare și puternică.

Ast-fel își găsește ușor explicația pentru ce dușmanii noștri sgudue mai ales la această temelie; pentru ce tocmai ei au inventat așa numitul »Daco-Romanism« în sens politic; pentru ce tot ei își dau multe silințe să ne presinte înaintea lumii drept »iredentiști«, cari tind la spargerea monarchiei habsburgice, și ca oameni periculoși pentru conservarea păcii europene. E evident că prin aceste și asemeni apucături dușmanii noștri tind a ne lipsi de simpatiile și sprijinul poapoarelor nemaghiare din patrie, de bună-voința guvernelor române pe de o parte, iar pe de alta a ne face inimizice cercurile conducătoare politice ale monarchiei habsburgice și ale aliaților ei.

Deci toți aceia, fie chiar și dintre conaționali noștri, cari, fără să țină seamă de sentimentele adevărate ale poporului român de dincolo de munți și de temelia politicii partidului nostru național, cred a pute da în împrejurările actuale o soluțiune violentă a chestiunii transilvane, mână apa pe moara dușmanilor noștri și contribuie la slăbirea pozițiunii noastre fără ca să ne poată da în schimb garanția pentru reușita politicii lor.

Noi ne bucurăm și ne încurajăm de zelul și de iubirea, cu care frații noștri din regat ne sprijinesc în lupta noastră grea. Dar, dacă e să învingem, trebuie cu toții, mic și mare, tiner și bătrân, conservatori și liberali, să lucrăm în una și aceeași direcție, precum și pretinde o cauză mare națională.

Primiți domnule director, expresiunea distinsei mele considerațiuni ce vă păstrez.

Publicând scrisoarea aceasta, redacțiunea „*Timpului*” mai adaogă, drept introducere din partea ei, următoarea apostrofă:

Primitiv de la d. Eugen Broto următoarea scrisoare, pe care ne facem o datoric a o însera în coloanele *Timpului*. Ea va dovedi odată mai mult că aceia dintre conaționali noștri din România, care cred că trebuie să facă din chestiunea fraților de peste granițe o chestiune de partid, departe de a întâlni aprobarea acelor frați, lucrează cu totul în contra sentimentelor și aspirațiilor lor.

Noi credem că confrății noștri de la „*Timpul*”, oameni alt-fel foarte deștepti, au dat vorbelor scrise de d-l E. Brote o interpretare greșită.

Sunt două lucruri, care rezultă din scrisoarea d-lui Brote.

Unul e, că nu trebuie nimeni să nesocotească simțimentul comun al Românilor de peste Carpați și să se avente la manifestațiuni, din care s'ar pute trage conclusiunea, că Români vor să ajungă la resolvarea violentă a cestiunii române.

Altul e, că Români toți trebuie să fie de acord în cestiunea românească.

De unde scoate redacțiunea „*Timpului*” însinuarea, că e cine-va, care ar voi să facă din cestiunea națională o cestiune de partid?

TEMNIȚA

Cititorii noștri au văzut zilele aceste declarațiunea dată de d. E. Brote, cea dată de d. A. Popovici și două deosebite dări de seamă despre suferințele fraților noștri din temnița de la Sighidin.

E peste putință să le fi citit aceste fără ca să-și fi reamintit toate opintirile, pe care le-a făcut guvernul maghiar în timpul celor din urmă vre-o de ce ani, ca să înăbușe mișcarea națională română. N'ar fi dar lucru firesc, dacă ar fi primit și ei, ca d. A. Popovici și ca mulți alții, impresiunea, că între Români și maghiari s'incins lupta de rasă.

Așa se explică toate și se explică—nu se poate mai comod.

Aceia însă, care vorbesc despre lupta de rasă, nu-și prea dau seama despre consecunțele firești ale acestui fel de luptă.

E mai pre sus de toată indoiala, că lupta pentru existență se produce pretutindenea, unde deosebite ființe viețuitoare au să-și dispute mijloacele de trai; deci și între deosebite popoare, care trăesc pe aceeași bucată de pământ. Dacă n'ar fi așa, n'am fi nevoiți să ne constituim în state, să croim legi și să ne supunem puterii publice.

E deci și între Români și Maghiari, acolo, unde soarta s'a aruncat pe aceeași bucată de pământ, mereu incinsă lupta pentru existență. Nu însă această luptă firească e aceea, pe care o înțeleg cei-ce vorbesc despre o *luptă de rasă*, căci dacă aceasta ar fi, nu ar avea nimeni dreptul de a se plânge.

Lupta de rasă, cum o înțeleg cei ce vorbesc de ea, e manifestarea urei neimpăcate, exclude ori și ce învoială și nu se poate sfirși de cât cu peirea cât mai curând, nimicirea cu ori-ce mijloace a unuia din luptători.

O asemenea luptă nu există între Români și Maghiari. Nu de ieri de slăta-eri, ci de sute și iar sute de ani Români și Maghiarii trăesc împreună fără ca să se fi manifestat o singură dată ura neimpăcată, care e nota caracteristică a luptei de rasă. A existat numai *luptă de clase sociale*, încinsă între exploatați și exploatați, între iobagi și nobili.

Abia în secolul nostru nobilimea a pus cestiunea pe termen național, și-a dat silința să angageze pe poporul maghiar pentru interesele ei speciale și să producă

ura neimpăcată între Români și Maghiari. Și-a dat silința, dar n'a reușit. Și astă-zi Românul ajută pe Maghiarul ajuns la strimtorare, și astă-zi Maghiarul ajută pe Român, și astă-zi Român și Maghiar rid și plâng împreună, și astă-zi ei ar pute, dacă 'i-ar lăsa alții, să trăiască în bună pace și să urmeze fără de sguđuirii sociale fireasca luptă pentru existență.

Dacă n'ar fi aceasta, ni-am perde toată nădejdea și ne-am împăca cu gândul, că nu ne rămâne de cât să deschidem, măcelărindu-ne între noi, drum larg pentru alții.

Adevărul e însă, că și astă-zi există numai lupta de clase sociale.

Sunt în țerile coroanei ungare milioane de oameni, care muncesc în sudoarea feței lor, și nobilimea maghiară, deprinsă de veacuri să trăiască pe nemuncite, vrea să aibă și de adă înainte parte din roadele muncii sevirșite de acele milioane.

Dacă în țerile coroanei ungare ar fi numai maghiari, urmașii nobilimii ar trăi în luptă necurmată cu oamenii ieșiți din popor, «parveniții» primjdioși, care știu să muncească. Maghiarii sunt însă minoritatea statului ungar: nobilimea trăește dar în luptă cu oamenii ieșiți din cele-lalte popoare, concurenții încă mai primejdioși, care se bucură de simpatiile multimii.

Prea slabă apoi, ca să lupte ea singură, ea caută pretutindenii și ia de unde găsește slugile devotate, ca s'o ajute și să muncească în locul ei.

Poporul maghiar n'a intrat din chiar a lui pornire în lupta aceasta. ei a fost prosttit prin o întinsă și neobosită propagandă.

Alt-fel întregul șir de prigoniri pornite contra propagatorilor români n'ar ave nici un înțeles.

Așa cum au putut prosti pe Maghiari, exploataorii ar pute, așa dic ei, să-i prostească și pe Români, dacă n'ar fi în mijlocul Românilor alți propagatori, care știu mai bine de cât cei nemeșești să câștige inimile și să lumineze mințile.

Când au simțit, că Românimea își vine în fire și începe să înțeleagă, exploataorii au aruncat în temniță pe unul și au lovit pe alți câți-va, ca să inspăimēnteze pe ceilalți.

Acum însă Românii au început să se îmbărbăteze.

Încă unul, și-au dis exploataorii, și au aruncat în temniță pe al doilea, care a intrat cu inima voioasă, fiind-că știa, care au să fie efectele jertfei ce aduce.

Încă unul! și încă unul! — și cu cât mai mulți intrau, cu atât mai virtos se îmbărbătau Românii.

De vre-o opt ani de dila una singură e preocuparea guvernului din Budapesta: Pe cine mai are să înlătoreze, pentru-ca lucrurile să meargă?

Intrebându-se mereu și înlăturând mereu adă pe unul, mâne pe altul, a ajuns în cele din urmă să ridice pe toți Românii în picioare și să alarmeze toate cercurile politice din Europa.

Dacă se va urma tot ast-fel înainte, nu mai rămâne în cele din urmă decât ca Românii să pună mâna pe par.

Cu toate aceste guvernul nu numai urmează înainte, ci a mai și înăsprit regimul pentru cei aruncați în temniță.

Eată, după a noastră părere, cel mai de căpetenie dintre cuvintele, pentru care d-lor E. Brote și A. Popovici nu le era iertat să mai între în temniță.

Aceia, care au intrat mai nainte, n'au făcut-o nici din amor propriu, nici din incăpăținare, nici spre a se pune în evidență, ci pentru-ca să-i îmbărbăteze pe Români și să tragă luarea aminte a lumii asupra celor ce se petrec în țerile supuse Coroanei ungare a Impēratului Francisc Iosif.

Suferințele îndurate de Părintele Dr. A. Lucaciū au umplut păharul: de aici înainte jertfa de sine e cel puțin de prisos, dacă nu primejdioasă.

Rēu au făcut, după a noastră părere, cei ce s'au mai prezentat în fața curții cu jurați din Cluj și după-ce lumea era convinsă, că nu e judecătorie curtea aceea, ci un for de violentare. Dar au ținut să se prezente și lumea cea mai multă lăudă, așa mi se pare, hotărirea lor; nu ni se cuvine dar nici nouē să-i muștrăm.

Trebue însă să fim cu toții chibzuiți și să nu tragem din suferințele lor consecunțele, pe care prigonitorii lor ar voi să le tragem.

Nu! Dumneđeu cel bun și drept ne va da și adă ca'n toate timpurile povața cea bună și tărie sufletească, pentru-ca să nu ne perdem bunul cumpēt.

Căci biruința în lumea aceasta nu e nici odată a celor mai rivnitori, ci totdeauna a celor mai chibzuiți, și cu cât mai bine vom ști să ne stăpānim noi însine pe noi, cu atât mai virtos vom produce în lumea ce ne incungiuă convingerea, că altora nu li-e dat să ne stăpānească.

ȘTIRI DIN STRĂINĂTATE

FRANȚA

D-l Dupuy, ales președinte al Camerei, a ocupat erī fotoliul președential mulțumind printr'o alocuțiune camerei, de alegere. El a declarat că se va sili să asigure libertatea tribunei, să conserve funcțiunii sale caracterul ei de urbanitate, de moderațiune și echitate, și a terminat exprimând convicțiunea, că noua legislativă va justifica speranțele Republicei și a patriei (aplaude).

Camera a primit apoi cu 387 voturi, contra 93, o propunere a d-lui Baradet pentru numirea unei comisii, care să adune și să publice programele electorale. Camera a decis ca să se facă o anchetă asupra alegerii vicontelui de Vogue.

Majoritatea comisiei însărcinate să examineze propunerea, care autorisează casele publice a primi în timp provisoriu moneda de billon italiană, s'a opus acestui proiect, pentru că Italia nu se angajează să o plătească în aur. D-l Basly a depus o propunere pentru numirea unei comisii de 44 membri, însărcinați să facă o anchetă asupra grevei de la Pas-de-Calais și asupra exploatării de mine.

D-l Basly a corut urgența și discuția imediată, dar în urma observațiunilor ministrii lucrărilor publice, a consimțit ca discuția să se amâne pe Lună.

GERMANIA

D-l Koenig, antisemit, a propus erī Reichstagului ca să interdică prin lege funcțiunile d'eclesiastic și de învățământ persoanelor, care n'a fi născute și crescute în Germania.

Proiectul de imposit de timbru a fost trimis comisiei după ce guvernul a declarat că contra impositului asupra emisiunilor și după ce a promis să presinte Camerei dosarul anchetei asupra Bursii.

— Ofițerii regimentului rusesc de dragoni din Mlava au invitat la un prânz pe ofițerii germani din garnisoana Soldau. «Norddeutsche Zeitung» anunță în același timp, că funcționarii administrației poștelor rusești din Sosnovici au asistat la 3 Decembrie la inaugurarea noului clădirii a poștelor germane din Kattsvitz. Ei au telegrafiat omagiile lor secretarului de Stat Stefan, care le-a răspuns pentru a le mulțumi și pentru a le exprima satisfacția, că au asistat la inaugurare.

ITALIA

Diarele Don Chișot și Messagero din Roma dic, că dificultățile ivite în ultimul moment pentru compunerea cabinetului ar privi pe d-nul Baratteri Don Chișot dice, că regele n'a aprobat această numire.

Cercurile parlamentare asigură, că în urma refuzului a d-lor Baratieri, Racchia și San Marzano de a intra în combinațiunea Zanardelli, acesta ar fi decis să-și depue mandatul.

Erī dimineața regele a primit pe d-nul Zanardelli. Regele a convorbit cu d-nul Zanardelli și în urmă cu președintele senatului. Se dice că d-nul Zanardelli ar fi dat seamă regelui de modul cum și-a împlinit până acum misiunea și ar fi adăogat că dacă Majestatea Sa crede că n'a răspuns pe deplin la încrederea ce i s'a dat; Majestatea sa are întreg dreptul, după usurile constituțiunile, de a-i retrage mandatul și de a-l încredința altei persoane.

Regele va delibera.

SPANIA

Infantul Don Antonio a plecat erī din Melilla și s'a întors în Spania.

— Mareșalul Campos urmărește cu activitate ancheta începută la Melilla asupra contrabandei de rășboi, se dice că autoritățile militare spaniole anterioare ar fi compromise în această afacere.

SERBIA

D. Gruitch, președintele noului cabinet, a citit ieri în Scupștină declarația ministerială, în care se dice, că guvernul va urma în general politica cabinetului Dokici și va căuta să-și păstreze relațiunile sale corecte și amicale cu toate puterile, că este cu totul decis să respecte drepturile internaționale și tratatele și speră că cele l'alte state vor păstra aceiași atitudine față cu Serbia, că el va înlătura orī-ce ocaziune, care să turbure aceste relațiuni și că ast-fel Serbia va putea, fi liniștită, să se ocupe de politica ei internă.

AUSTRO-UNGARIA

Relativ la aserțiunea țiarului «Figaro» din Paris, că Italia ar fi avut intențiunea în Septembrie să atace Franța și că n'a fost împedecată la aceasta decât prin intervențiunea energică a Astro-Ungariei, o depeșă din Viena anunță că țiarul «Fremdenblatt» declară din sorginte foarte sigură, că cercurile competente din Viena nu știu nimic în această privință, și că Italia

DARWIN ȘI DARWINIȘTI

E invederat, că această carte germană a unui Schopenhambist este o glumă, — nimic mai mult, dar o glumă spirituală și scrisă cu talent. Iată însă că la Berlin a apărut o altă carte, scrisă de un om cunoscut lumii științifice, anume de profesorul Dorn. Acest om de știință demonstrează într'un mod științific, că *asciđii* recunoscuți de către darwiniști ca veșuitoarele, de la care și trage originea omul, se trag de a dreptul de la vertebrării pe calea unui lung și neîntrerupt proces de regres. Cartea lui Dorn a produs mare senzație printre darwiniști. În Anglia anul trecut au apărut mai multe lucrări serioase, datorite condeelor autorizate, care observă mai multe evenimente în natură, doveditoare, că lupta pentru existență și selecțiunea naturală dă ca rezultat un regres vădit în organizațiunea viețuitoarelor.

Aceste lucrări dau mult de gândit. În primul loc însă se naște gândul firesc, că trebuie să existe neapărat un alt criteriu de cât acela al isbândeii și neisbândeii, al triumfului și învingerii, pentru determinarea indivizilor slabi și tari, buni și răi.

Asupra acestei cestiuni însă este foarte săracă literatura darwinistă. Sunt cărți și broșuri, care se încearcă a aduce lumină asupra cestiunii, *) există chiar o lege a lui Beer, propusă în această privință, — despre aceste toate vom vorbi altă dată într'un articol special.

Încheiam pentru astă dată schița noastră despre *Darwin și Darwinism* cu următoarele :

În viața noastră, a României culte, nici Darwin, nici teoria lui n'au jucat un mare rol. Lăsând la o parte câți-va oameni de știință, asupra lucrărilor cărora darwinismul a avut oarecare înrîurire, lumea noastră cultă n'a înțeles și n'a priceput teoria lui Darwin. Sunt mulți cu toate astea, care se încearcă a vorbi despre ea. Cu toate astea la noi, ca pretutindeni, există un câmp vast pentru aplicațiunea practică și verificarea teoretică a acestei teorii. Legile schimbărilor, ale eredității, ale acomodării, ale luptei pentru existență, ale selecțiunii naturale, sunt în ființă la noi ca pretutindeni.

De aceea tocmai, aruncând o privire asupra trecutului nostru atât de sbuciumat și de posomorit, putem să ne punem cestiunea de a ști dacă *tot-d'ăuna*, fie în trecut, fie în prezent, au triumfat la noi în România cei buni și cei tari, și au perit și pier cei slabi și cei răi?

Oamenii cu mintea senătoasă și cu inima curată ne vor răspunde desigur, că nu *tot-d'ăuna* au învins și învignat cei buni și au perit și pier cei răi

Lucru firesc, că în acest caz aprecierea celor răi va fi diferită. Nu vom intra în aceste amănunte; nu vom pomeni despre aceste diferite puncte de vedere, asupra binelui și răului, adevărului și minciunii; ne vom mărgini a dice, în general: să piară, acoperite de blestemul Românilor paginile istoriei noastre, fie ale celei contemporane, unde stă scris triumful minciunii și necinstei, victoria jefuitorilor și a impilătorilor poporului, isbânda asupritorului și mizeria poporului! Să urăm Românilor, ca în viitor victoria să fie pururea a acelor tari, tari

*) Așa de pildă merită a fi citite *Martin Histoire des Monstres; Les Meures des fourmis Dr. Ch. Lullback; Coutange: La lutte pour l'existence; Developpement de L'Homme et des animaux par Al Kethiker.*

prin isbânda muncii roditoare a muschilor vi-noși, tari prin isbânda minții agere, tari prin isbânda inimii iubitoare, tari prin isbânda solidarității intereselor omenirii.

Z. C. Arbore.

ANUSCA

de

TURGHENIEF

Amintire de pe țermul Rinului

(Urmare)

Îmi adusei aminte, că venind acasă cu inima tristă, deși nu gândeam la nimic, îmi deșteptă luarea aminte un miros destul de rar în Germania, dar care-mi era bine-cunoscut. Mă oprii și vedui aproape de drum un mic câmp de cânepă. Mirosul, pe care-l răspânda această plantă și această amintire mă umpluseră de dorința ferbinte de-a respira aerul țării natale și de-a călca pe pământul rus. — Ce fac aici? Pentru-ce să mă mai plimb pe pământ străin, în mijlocul unor oameni, pe care nu-i cunosc? — strigai fără să vreau, — și apăsarea zdrobitoare, care îmi înăbușea inima, se schimbă într'o agitațiune amară și ferbinte.

Starea, în care mă aflam întorcându-mă acasă, era deosibită de aceea, în care fusese deunăzi. Eram aproape mânios și-mi trebuia mult timp până să mă liniștesc. O nemulțumire, de care nu puteam să-mi dau seama, mă neliniștea.

Sfârșii prin a mă așeza și amintirea despre veduva trădătoare, venindu-mi în minte, (ea mă ocupa oficial în fie-care seară), luați una din scrisorile ei, dar n'o deschisei. Gândurile mele luseră deja o altă îndrumare.

Mă pusei să cuget... Mă gândeam la Anușca. Îmi veni în minte, că în curgerea vorbirii noastre Gagin îmi dădea să înțeleg, că oare-care împrejurări îl împedica de-a se întoarce în Rusia.

— E oare în adevăr sora lui? mă întrebam tare.

Mă culcai și făcui încercarea să adorm; dar un ceas mai târziu eram încă sprijinit pe tot și mă gândeam meru la această «năzuroasă copilă cu risul silit». — Îmi aduce a minte pe mica Galatee a Farnesinei, îmi dăse cu jumătate de gură, da, și ea nu e sora lui.

Pe când mă gândeam așa, scrisoarea văduvei era liniștit întinsă pe podele, luminată de rațele lunii.

A doua zi mă dusei iarăși la L... Îmi închipuiam că voi avea cea mai mare plăcere să ved pe Gagin; dar faptul era, că eram împins în taină de a ști, dacă Anușca se va purta tot așa de ciudat ca și data trecută.

Îi găsi pe amândoi în salon și, lucru ciudat, dar care venea de acolo că visasem prea mult Rusia în timpul nopții și n'al dimineții, Anușca îmi păru cu totul Rusă. Da, ea îmi aduse aminte una din tinerile fete din popor; îi găsi chiar puțin aerul fatelor noastre din casă. Ea purta o rochie cam mototolită; perul ei era dat după urechi și, stând, fără mișcare, lângă fereastră, — ea broda, modest ca și când n'ar fi făcut altceva în viața ei.

Cu ochii ațintiți asupra lucrului, mai nu vorbea și trăsăturile ei aveau o expresie așa de neînsemnătoare, atât de vulgară, încât mă gândii fără să vreau la Katia și Mașa, fete ale casei noastre. Pentru a desăvârși asemenea, ea se puse să cânte încetșor cântecul: *O mamă, porumbrița mea.*

Pe când observam fața ei palidă și privirea stinsă, visurile, care le avusem deunăzi, îmi veniră în minte și mă simții coprins de milă; nu știu din ce pricină. Vremea era minunată și frumoasă.

Gagin ne spuse, că și propune să meargă, e să desemneze după natură. Îi cerui voie de-a însoți, dacă tot-de-odată aceasta nu-l îngreună.

— Din potrivă, îmi răspunse el. Ați pute să-mi dați bune sfaturi.

El își puse o pălărie rotundă à la Van-Dyck și o bluză și se duse cu cartonnul sub-țioară. urmași. Anușca rămase acasă. Plecând Gagin, sfătui ca să bage de seamă ca supă să nu fi prea limpede; ea îi făgădui, că va băga seamă de toate.

Ajungând într'o vale, pe care o cunoșteam deja, Gagin se așeză pe un bolovan și începu să desemneze un sejar bătrân cu ramurile pute nice. Mă întinsei pe iarba și luați o carte; dar nu citii mai mult de două pagini. Pe când Gagin se margini de-a face câte-va trăsături pe hartie, timpul trecu în convorbiri, și în loc de-a lucra, discutarăm asupra metodei ce trebuia urmărită pentru a lucra cu rod, grăutările ce trebuiesc ocolite, mijloacele ce trebuiesc întrebuintate și rolul ce aparține artiștilor epocii de față.

Gagin sfârși prin a-mi spune, că nu o dispune să veni să se tolănească lângă mine. Atunci, lăsându-ne cu totul inspirațiunei vârstei noastre ne-am dat în voia uneia din acele convorbiri în tîme, când melancolice, când entusiaste, dar toate deanna cam nedeslușite, care nouă rușilor ei sunt cu deosebire dragi.

Când, în sfârșit, ne săturarăm de atâtea vorbuarăm drumul epre oraș, foarte mulțumiți de noi înșine, ca și când am fi împlinit cine știe ce menire.

Anușca îmi păru ca mai înainte. Observai că multă băgare de seamă și, nu descoperii într'enei urmă de cochetării, nici urmă de arăta ca și-ar fi luat un rol — îmi păru de astă dată foarte fireasă.

— A, dăse Gagin, vedând-o, ea postește și ispășește păcatele.

Când veni seara, ea căscă de mai multe ori fără cea mai mică preface și se retrase în vreme. Părăsi îndată după aceea pe Gagin și întorcându-mă a casă, nu mă dedui în voia unei cugetării. Toată ziua asta aparținu unei simțiri pacinice. Totuși, îmi aduc a minte că în momentul culcării îmi scăpă fără voie acea exclamare: *Nazuroasă copilă!*

Și după o clipă de tăcere, adăugai:
Și totuși, mi-se pare, că nu-i sora lui!

S. C.

(Va urma)

FRICA

La Liesing, lângă Viena, e o mare fabrică de boiangerie, în care multe fete își câștigă pâinea de toate zilele.

Ispitite de rele porniri și adimenite de curiozitate cine, mai multe dintre aceste fete s'au înțelese între dăsele să fure, când pleacă serile de casă, fie-care câte o bucată. Luau, precum se constatat mai târziu, pe sub rochiile lor câte o bucată din materiile boite gata și eșeau din fabrică fără ca portarul să bănuiască ce-va.

Ast-fel în timp de câte-va luni au păgubit fabrica cu mai multe mii de florini.

Ca să prefacă stofele furate în bani, le vin

Un vot al Camerei

Erî camera a dat un vot, în virtutea căruia s'a anulat o alegere și s'a înlăturat izbucnirea unui conflict.

Doi candidați guvernamentali, unul conservator, ear altul junimist, s'au luptat asupra mandatului de Bârlad. Conservatorul, d-nul Iamandi, n'a obținut majoritatea, dar a fost proclamat de birou: Junimistul d-l Romalo, a obținut mandatul, dar n'a fost proclamat, fiind-că biuroul anulase trei voturi. Vorba era a cum, care din amândoi are să fi verificat.

De oare-ce verificarea unuia dintre amândoi ar fi înăspriț relațiunile între conservatori și junimiști și nici conservatori, nici junimiști nu au voit să cedeze, s'a găsit un *tertium* și s'a declarat alegerea de nefăcută.

Cum rămâne cu amărăciunile, care s'au produs?

DIN CORPURILE LEGIUITOARE

CAMERA

Sedința de la 24 Noembrie 1893

Prezenți 115 d-ni deputați.

D. Cr. Triandafil citește o propunere din inițiativă parlamentară spre a se acorda o recompensă națională de 300 lei pe lună d-lui Gh. Marian.

Cupe propunerea d-lui I. H. Popp, Camera decide ca la începutul fiecărei ședințe să se voteze câte două recunoașteri și un indigenat.

Se citește raportul comisiei.

Concluziile raportului sunt:

D-nii colonel Rosnovanu, Isăcescu și Zarifopolu sunt pentru proclamarea ca deputat a d-lui Emandi iar d-nii V. Brătianu, C. Rescu și Pleșa sunt pentru d. Romalo.

D. Cernat este de părere a se invalida alegerea și a d-lui Emandi și a d-lui Romalo și să se facă o nouă alegere.

Se începe discuțiunea. D-l Voinov spune că nu poate comisia verificatoare să se ocupe, de cât de titlurile aceluia care se prezintă proclamat de biroul electoral; decî camera nu poate să se ocupe de cât de validarea sau invalidarea alegerii d-lui Romalo, singurul care are mandat de deputat de la biroul electoral. D-l C. I. Nicolaescu cere să se invalideze alegerea, ca astfel o ilegalitate comisă de biroul electoral să se înlocuească printr'o legalitate.

Mai vorbesc d-nii M. Budu care se plânge de ingerințele săvirșit de magistrații junimiști în favoarea d-lui Romalo, și contra candidatului guvernului, d-l Emandi. și d-l Maior Pruncu care se tânguește, că prefectul Emandi a exercitat nepomenite presiuni asupra alegătorilor pentru a face să reușească candidatul Emandi fiul său. «Prefectul Emandi — dice d-l Pruncu — a furat din casa mea chiar pe un alegător, d-l ministru Marghilomnu își exprimă regretetele pentru ajungerea în parlament a cestiuniunii acesteia, afirmă că magistrații n'au dat ajutor d-lui Romalo. și spune că d sa n'a luat nici o măsură contra magistraților din Bârlad, de oare-ce învinuirile aduse în conlor n'aveau nici un girant.

La orele 4 jum. ședința se suspendă.

La redeschidere mai vorbesc d-nii Fleva, Po-

rumbaru, și Maiorescu asupra modului de punere a votului.

Validarea alegerii să pune la vot. Rezultatul votului e: 85 voturi pentru anulare, 40 contra.

Alegerea este anulată.

Ședința se ridică la orele 5 jum.

SENATUL

Sedința de la 25 Noembrie 1893.

Ședința se deschide la orele 2 și 30, sub președința d-lui G. Gr. Cantacuzino.

Sunt prezenți 75 dd. senatori.

D. Urdăreanu întreabă pe d. ministru de interne dacă este adevărat, ca comuna T-Severin a încheiat un contract pentru iluminarea orașului cu electricitate. Tot-de-odată d-sa cere actele relative la desființarea târgului de la Strehaia.

D. dr. Garolliid dă citire unui proiect de lege din inițiativă parlamentară, privitor la împedicairea furtului de vite.

Conform regulamenteului, propunerea va fi tipărită și distribuită Senatului.

Se votează apoi indigenatul d-lui V. Corneanu; se pune la vot recunoașterea d-lui Anton Zissu; votul e nul.

Se votează recunoașterea d-lui Nizolae Ion Trifonescu.

Senatul se ocupă apoi cu indigenate.

Ședința se ridică la ora 4.

Sedința de la 26 Noembrie 1893

Ședința se deschide la orele 2 și jumătate sub președinția d-lui G. Cantacuzino.

Prezenți 75 d-ni senatori.

D. președinte al Senatului anunță încetarea din viață a d-lui Miltiade Theodosiade.

D. Garolliid dă citire pentru adoua oară propunerii pentru a se lua măsuri la vinđarea de vite.

Se depune pe biroul Senatului proiectul pentru ridicarea de rampe la patru gări principale.

Se admit proiectele, rămase ieri nule, pentru recunoașterea calității de cetățeni români a d-lor Anton Zissu și Nicolae Năsturel.

ULTIME INFORMAȚIUNI

Proiectul de lege pentru modificarea licențelor a fost astăzi distribuit în Cameră.

Aseară un băiat, anume Ion Vlădescu, în etate de 16 ani umblând cu un revolver în mână, arma s'a descărcat și l'a rănit la mână.

Un foc a izbucnit aseară la casa d-lui Ion Grădișteanu din str. Romană.

Focul, care a ars un plafond de la o odaie, a fost localizat de sergenții companiei de galben.

Din Cameră. La începutul ședinței de astăzi d-l Colonel Rosnovanu dă expresiune părerii sale de rău pentru votul de ieri al Camerei în cestiunea alegerii din Bârlad.

Care va să dică amărăciunile tot mai urmează.

La intruarea săptămânală de mâine seară a Ligei culturale, d-l S. Perietreanu-Bvzeu va întreține publicul cu o frumoasă serie de: «Conborigiri patriotice», iar d-l P. Liciu va recita mai multe poezii.

Erî înainte ca să se dea de Cameră votul pri care s'a anulat alegerea de la Bârlad, ministru s'au adunat în consiliu chiar în localul Camerei ca să discute asupra cestiunii.

Neputându-se înțelege alt-fel, ei au căzut d'acord ca alegerea să se anuleze și să nu se va lideze decî nici conservatorul, nici junimistul.

Candidații pentru viitoarea alegere la colegiu I de deputați din Bârlad, vor fi iarăși d-nii Romalo și Emandi, fiul prefectului din localitate.

Lupta va fi foarte înverșunată. Firește că adversarii vor usa de toate mijloacele: junimistu e sprijinit de magistratură, fiul prefectului d'administrație.

Aseară deputații și senatorii liberali s'au întrunit la club și au luat decisiuni despre interpelările ce se vor adresa guvernului asupra multor cestiuni, cum și atitudinea ce vor păstra față cu proiectele de legi ale guvernului.

Aseară a încetat subit din viață servitoarea Maria Mitana Sotir, în serviciul d-lui S. Moșteanu din strada Cicloni.

Cadavrul ei a fost dus la morgă din ordinul d-lui procuror de serviciu spre a i se face autopsia.

Astăzi de dimineață toate liniile telegrafice de pe cheiul Dâmboviței, care leagă capitala cu țara, au fost rupte de poleiu.

Se speră că pînă diseară comunicația telegrafică va fi restabilită.

A. S. Regală Prințul Ferdinand a făcut aseară o vizită d-lui Lascăr-Catargiu.

Se crede că școala de jandarmerie rurală nu se va înființa nici la 1 Ianuarie, de oare-ce nu sunt fonduri.

Dacă vor fi bani până atunci, jandarmeria rurală va fi înființată la 1 Aprilie.

De două zile, casierul manutanței municipale din București un anume Reichenberg a fugit cu suma de 6 mii de lei.

Mai mulți senatori și deputați au oferit aseară d-lui Lascăr-Catargiu portretul său în mărime naturală lucrat la Paris.

BULETIN ATMOSFERIC

Institutul Meteorologic

București 8 Decembrie st. n. 12 ore ziua

Înălțimea barometrică la 0°.758.3

Temperatura aerului. 0°.7

Vântul Calm

Starea cerului Acoperit

Temperatura maximă de ieri 1°.0

min. de astăzi 0°.0.

la noă a variat între — și —

Timpul urât ce am avut ieri cu ploaie, vânt tare, și polei pe arbori a continuat până astăzi.

Același timp credem, că a predominat în toată țara, de oare-ce mai toate liniile telegrafice sunt întrerupte.

BIBLIOGRAFIE

A eșit de sub tipar romanul „Dan” de d-nul Vlăduță, un frumos volum, asupra căruia vom reveni.

Acte și documente din Corespondența diplomatică a lui Mih. Cogălniceanu, — publicate de Vasile M. Cogălniceanu. — A ieșit de sub tipar și fascicula III-a volumului I.

LIBRARIA IG. HAIMANN, BUCURESCI

Cu începere de la 19 Noembrie 1893 punem în vânzare regulat în fie-care Sămbătă câte o fasciculă din

Fie-care fasciculă coprinde 4 coli din scrierile autorilor Români și traduceri din scriitori străini însemnați, și se vinde cu 50 de bani în totă țara. Abonamentele se plătesc înainte și se fac numai direct la noi.

Prețul unei fascicule de 4 coli, 50 bani

Biblioteca Română Contemporană

APARE ÎN FIE-CARE SÂMBĂTĂ

Biblioteca Română Contemporană are de scop a mijloci răspândirea cărților românesce, oferindu-le cu un preț foarte scăzut.

Biblioteca Română Contemporană înlesnesce tutulor formarea de bibliotecă românesce, cu o cheltuială de 40—50 bani pe săptămână numai.

ABONAMENT pentru 50 fascicule, 20 lei
25   11
trimise franco în totă țara.

IG. HAIMANN, LIBRAR-EDITOR
BUCURESCI

Fie-care fasciculă e broșată ast fel ca să permită desfacerea colilor și strângerea lor în volume separate, formând ast-fel opere întregi de o valoare împătrită de cât cea plătită pentru fasciculele.

Primele fascicule vor coprinde, între altele: **Trubadurul** de Delavrancea, **Năpasta** de Caragiale, **Influența împrejurărilor** de Lamarck, **Basmele** lui Stăncescu, **Poesiile** lui Neculai Iorga, Carol Scrob și a altor poeți români vestiți, **Literatura populară română** de Dr. Gaster, **Conferințele Atheneului Român**, etc. etc. etc.

CEL MAI SUPERB CADOU DE CRĂCIUN ȘI ANUL NOU

COLECȚIUNEA REVISTEI

A MICUL COPILOR

PE ANII 1891-92-93

DOUĂ VOLUME IN CUARTO, PESTE 1.500 PAGINI TEXT

Având peste 400 de tablouri!! — Cu preț de 10 lei

Aceste volume conțin: Un roman pentru copii, scris de D-ra Julia B. Hasdeu; Un cântec de leagăn (cuvinte de D-ra Julia B. Hasdeu, muzica de G. Ștefănescu, profesor de conservator); o mulțime de nuvele, istorioare, povești, basme, anecdote, descrieri de voiajuri, din viața animalelor, păsărilor și insectelor, poezii, șarade, enigme, etc.

Depus spre vânzare numai la librăria I. V. SOCEC.

FONDERIA DE LITERE

MAȘINI NOUI
DIN FABRICA
FOUCHER FRÈRES
DIN
PARIS

THOMA BASILESCU

BUCUREȘTI

MATRIȚE ORIGINALE
DIN
AMERICA
FRANȚA
GERMANIA
ȘI
ITALIA

PESTE 30,000 MATRIȚE ORIGINALE
DE DIFERITE CARACTERE
LATINE, GERMANE, RUSE, BULGARE, GRECE, EBRAICE

FURNITURI COMPLETE PENTRU INSTALAȚIUNI NOI DE STABILIMENTE TIPOGRAFICE

NOTE MUZICALE ȘI LITERE CYRILIC PENTRU CĂRȚI BISERICESCI

COLECȚIUNI NOI DE ORNAMENTE

Prețurile Stabilimentului sunt cu 25 % mai estine de cât ale tuturor fabricilor din străinătate, osebît de specele de vamă și transport.

Se primește în schimb material vechiu cu prețuri avantajoase

BOGAT ASORTIMENT IN LITERE
DE
FANTEZIE, TITLURI, CALIGRAFICE, GOTICE, FLORATE, ETC. ETC.

CLIȘERIE
ULTIMUL SISTEM IN METAL SI GALVANOPLASTIE

LINII DE METAL, TĂIATE SISTEMATIC

REGLEȚI, QUADRATȘI ȘI TOT FELUL DE ALBITURÎ

Condițiuni favorabile în plăți

Compoziția și clișeele din fonderia Thoma Basilescu.

B. D. ZISMAN

DEPOSITARUL GENERAL DE LA

COMPANIA AMERICANA

BUCUREȘCI. — Calea Victoriei, No. 44. — BUCUREȘCI

(lângă farmacia Brus, vis-à-vis de Luvru)

MAȘINE DE CUSUT neîntrecute în SOLIDITATE, LUCRARE ȘI ELEGANȚA

Premiate la toate expozițiunile cu primele Medalii și Diplome de onoare

Peste 5 milioane sunt în întrebuintare. — Garanție pe 5 ani.

Biciclete de siguranță „SPORT” din cari am vândut peste 400 bucăți în România fiind cele mai apreciate în străinătate! Mers ușor! Eleganță completă! Cea mai mare soliditate!

VÎNZARE ÎN RATE

Cataloage și informațiuni GRATIS și FRANCO, rugând a comunica ce anume voiți să cumpărați.